

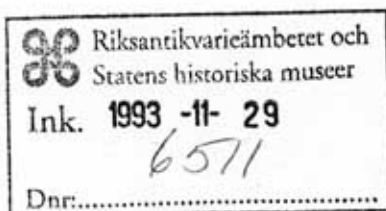

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1993-09-20

221-11060-92

Angående byggnadsminnesförklaring av en fyrlängad byggnad på Komministern 2 i Eksjö

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) en fyrlängad byggnad på Komministern 2 i Eksjö för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.
3. Fastigheten får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras utan Länsstyrelsens tillstånd. Området skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND M M

Länsstyrelsen väckte den 15 december 1992 frågan om byggnadsminnesförklaring av en fyrlängad byggnad på Komministern 2 i Eksjö.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Byggnaden består av fyra längor utmed tomtgränsen.

Längan utefter Norra Storgatan är uppförd av timmer i två och en halv våning med en frontespis mot gatan. Bottenvåningen har fasad med liggande spontpanel medan fasaden i övrigt är försedd med locklistpanel. Mellan våningarna löper en list med tandsnitt. Bottenvåningen

KULTUR G KME BESLUT AF211060

Postadress
551 86 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 4

Telefon
036-15 70 00 vx

Telefax
036-12 15 58

Postgöra
3 51 76-7

har skyltfönster mot gatan. Flertalet övriga fönster är av tvåluftstyp med två spröjsar i varje båge. De övre spröjsarna är bredare och liknar en tvärpost. Frontespisens fönster har dock endast en spröjs i varje båge. Längan, som har ett sadeltak belagt med tvåkupiga betongpannor, vilar på en putsad stensockel.

Längan utmed Vaxblekaregränd är i allt väsentligt lika den ovan beskrivna längan.

Längan utmed Arendt Byggmästares gata är uppförd av timmer i två våningar med fasad av locklistpanel med undantag för gatufasadens översta del som har liggande panel på förvandring. Mot bakgården är övervåningen utskjutande. Längans fönster är av tvåluftstyp med en spröjs i varje båge. Längan har dörrar och luckor av olika slag med brädpanel. Genom längan går en körport vars portar har profilerad panel av ålderdomligt slag. Längans tak är belagt med tvåkupiga tegelpannor och trapetskorrugerad plåt. Mot gårdssidan har taket en avsats med låga fönster. Längan vilar på en sockel av sten.

Gårdslängan utmed den södra tomtgränsen är uppförd av timmer i två våningar med fasad av gul locklistpanel, utom nederst där det finns panel på förvandring. Längans fönster är av tvåluftstyp med två spröjsar i varje båge. Längan har en entré med spegeldörrar. Längan har ett sadeltak belagt med tegelpannor. Längans sockel är inte synlig.

Åldern på byggnadens delar är oviss, men vissa delar skall enligt uppgift vara från 1840-talet. Byggnaden renoverades på 1980-talet varvid bl.a. de äldre fönstren ersattes med kopior.

Det område inom vilket byggnaden är belägen har av Riksantikvarieämbetet och Länsstyrelsen ansetts vara ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde enligt 3 kap 1 § KML.

Länsstyrelsen har den 3 februari 1993 upprättat förslag till skyddsföreskrifter.

Eksjö kommun har tillstyrkt förslaget till byggnadsminnesförklaring.

Fastighetens ägare _____ och _____, båda Eksjö, har i yttrande godkänt en byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande den 13 maj 1993 tillstyrkt en byggnadsminnesförklaring.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller

2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten, är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

Den aktuella byggnaden är ett gott exempel på en äldre exteriört välbevarad stadsgård och den har därför ett stort kulturhistoriskt värde. Byggnaden har emellertid genomgått invändiga ombyggnader i sen tid, vilket har medfört att byggnaden inte kan sägas vara synnerligen märklig enligt nyss nämnt lagrum.

Byggnaden ingår dock som ett betydelsefullt element i stadsmiljön norr om Stora Torget. Denna miljö omfattar bl.a. en ytterst välbevarad trähusbebyggelse inom den senmedeltida stadsplanen.

Enligt Länsstyrelsens bedömning får miljön i denna del av Eksjö stadskärna anses utgöra ett sådant bebyggelseområde som avses i lagrummet. Skäl föreligger därför för att förklara den aktuella byggnaden, såsom ingående i detta område, för byggnadsminne.

För byggnadens bevarande skall det av Länsstyrelsen den 3 februari 1993 upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer härvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägare eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

Länsstyrelsen lämnar i förekommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden och vårderna av det omkringliggande området. Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske

endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga (formulär 1).

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket länsråd Bo Landholm beslutat och byrådirektör Anders Franzén varit föredragande har även bitr länsarkitekt Niklas Aronsson, förste länsassessor Claes von Sydow och länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.

Bo Landholm

Anders Franzén

Kopia till:
Riksantikvarieämbetet, delg kv, laga kraftbevis
Länsmuseet
Eksjö kommun
Inskrivningsmyndigheten, laga kraftbevis
Kulturmiljöenheten
CvS